

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 02.12.2021

§ 50

Runkolinjan 4 reittimuutos

7004/08.01.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Katja Suhonen p. 044 416 4658

joukkoliikennesuunnittelija Jukka Järvinen p. 050 320 0101

joukkoliikennesuunnittelija Milja Kempainen p. 050 398 5575

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää hyväksyä esitetyn runkolinjan 4 reittimuutoksen perusteluosan mukaisesti. Muutos astuu voimaan runkolinjan 4 aloittaessa liikennöinnin 1.7.2022.

Perusteluosa

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta hyväksyi päivitetyn runkolinjastosuunnitelman kokouksessaan 19.11.2019.

Runkolinjastosuunnitelmasta tehtiin kaksi erilaista versiota. Versio 1 perustuu nykyiseen tilanteeseen, jossa kaikki linjat kulkevat Matkakeskuksen ja Kauppatorin kautta. Versiossa 2 linjat ovat suunniteltu siten, että ne eivät kulje Kauppatorin kautta, mikäli se ei luontevasti osu

linjan varrelle, esimerkiksi etelä-pohjoissuuntaisilla linjoilla. Tällöin vaihdon voisi tehdä esimerkiksi Vesijärvenkadun ja Trion pysäkkialueilla.

Runkolinjastoa on nyt lähdetty toteuttamaan versiolla 1, sillä versio 2 vaatisi muutoksia Vesijärvenkadun pysäkki-infraan.

Runkolinjastouudistuksen yhtenä tavoitteena on ollut nopeuttaa, suoristaa ja selkeyttää erityisesti runkolinjojen reittejä. Yksi tiheimmin liikennöivistä linjoista uudistuksessa on 1.7.2022 liikennöinnin aloittava linja 4 Hollolan Tiilikankaalta ja Tiilijärveltä Lahden Viuhaan ja Hiekkaniemmeen. Linja liikennöi 10 minuutin vuorovälillä ja alun perin suunniteltu reitti Lahden keskustassa kulkee Hollolasta tultaessa ensin Matkakeskukselle ja sen jälkeen Vesijärvenkatua Kauppatorin kautta Ahtialan suuntaan.

Kuva 1 Linjan 4 reitti runkolinjastosuunnitelmassa

Hollolan kunta on kohteen 8 muutosta koskevassa lausunnossaan esittänyt toiveen, että osa Hollolasta tulevista vuoroista voisi olla nopeampia ja tulla suoraan valtatie 12 pitkin. Tämä kuitenkin lisäisi linjan 4

reittivariaatioiden määrää ja sekavoittaisi tilannetta matkustajalle. Se vaikeuttaisi myös 10 minuutin vuorovälissä pysymistä, kun suoraan valtatie 12 tuleva vuoro saisi keskustassa kiinni Keskussairaalan kautta tulevan vuoron, jolloin autot ajaisivat peräkkäin Ahtialan suuntaan.

Selkeämpää ja kustannustehokkaampaa olisi oikaista runkolinjan 4 reitti Lahden keskustassa siten, että vuorot ajaisivat Hollolankatua Kauppatorille ja sieltä suunniteltua reittiä Aleksanterinkatua ja Karjalankatua Ahtialan suuntaan.

Reittimuutos nopeuttaisi Hollolan vuorojen saapumista Lahteen ja samalla parantaisi aikataulujen luotettavuutta. Ilman reittimuutosta riskinä on, että linjalle 5 tarvitaan lisäauto, jotta autot pysyvät aikataulussa. Tämä lisäisi kustannuksia. Ehdotetussa reittimuutoksessa linjan pituus lyhenisi, mikä toisi säästöjä yhteensä noin 83 000 euroa vuodessa.

Kuva 2 Linjan 4 uusi reittiehdotus

Tilastojen mukaan nykytilanteessa merkittävästi suurempi osa linjojen matkustajista nousee kyytiin Kauppatorilta kuin Matkakeskukselta. Matkustajien poistumispaikista ei ole saatavilla tietoa, mutta voidaan olettaa, että matkustajat pääsääntöisesti nousevat kyytiin samoilta pysäkeiltä kuin poistuvat.

Taulukko 1 Kauppatorin ja matkakeskuksen pysäkkien nousut ajalla 1/2019-5/2021, poislukien kesä-, heinä-, elo- ja joulukuut

Linja	Kauppatorin nousujen määrä	Matkakeskuksen nousujen määrä
2 Viuhaan	65 186 (93,3 %)	4 658 (6,7 %)
3 Hiekkaniemmeen	68 734 (73,3 %)	25 082 (26,7 %)
4 Tiilikankaalle	88 617 (93,3 %)	6 363 (6,7 %)
8 Tiilijärvelle	61 927 (78,7%)	16 767 (21,3%)

Hollolan suunnasta suoraan Kauppatorille ajaminen nopeuttaisi matkaa suurimmalle osalle matkustajista. Erityisesti tämä hyödyttäisi toisen asteen opiskelijoita, sillä moni oppilaitos sijaitsee lähempänä Kauppatoria kuin Matkakeskusta, sekä ydinkeskustaan töihin tulevia tai keskustan palveluja käyttäviä.

Matkakeskukselle pääsisi reittimuutoksen jälkeen edelleen helposti molemmista suunnista. Hollolan suunnasta tultaessa voisi vaihtaa joko Mytjäisten risteyksessä Mannerheiminkatua Matkakeskukselle kulkevaan runkolinjaan 5 tai vaihtoehtoisesti Kauppatorilla esimerkiksi 10 minuutin välein kulkevaan runkolinjaan 1 tai mihin tahansa muuhun

Matkakeskukselle kulkevaan linjaan. Hollolan suunnasta saapuvat Hämeenlinna-Lahti vuorot ajavat myös Kauppatorin kautta Matkakeskukselle.

Ahtialan suunnasta Matkakeskukselle kulkee 1.7.2022 alkaen kerran tunnissa linja 12 (Herrasmanni-Ala-Okeroinen) tai Matkakeskukselle kulkevaan linjaan voi vaihtaa myös Kauppatorilla. Kauppatorin pysäkiltä Matkakeskukseen liikkumisessa voi myös hyödyntää täydentäviä palveluita, kuten Mankeli-kaupunkipyöriä tai sähköpotkulautoja.

Matkakeskuksen ja Päijät-Hämeen Keskussairaalan välillä toimii 1.7.2022 alkaen vaihdottomana yhteytenä runkolinja 10, joka ajetaan Kauppatorin ja Jalkarannan kautta.

Lausunnot

Reittimuutoksesta pyydettiin lausuntoja Hollolan kunnalta ja Lahden kaupungilta 19.11.2021 mennessä.

Hollolan kunta käsitteli asiaa Elinvoimavaliokunnan kokouksessa 16.11.2021 ja lausui seuraavasti:

”Jos jatkossa Hollolan uudella päärunkolinjalla (uusi linja 4) menetetään lausuntopyynnössä esitetyllä tavalla suora yhteysmahdollisuus Matkakeskukselle, tulee poistuvat suorat Matkakeskusyhteydet turvata siten, että linjan reittimuutoksesta säästyvillä liikennöintikustannuksilla hankitaan suoria vuoroja Salpakankaan ja Matkakeskuksen välille ruuhka-aikoihin. Näin saadaan hyöty reittimuutoksesta merkittäväälle osalle asukkaita ja myös niille matkustajille, jotka Matkakeskukselle vaihdottoman yhteyden tarvitsevat, säilyy sellainen. Tällöin kokonaisuuden liikennöintikustannukset eivät nouse.

Koska tässä vaiheessa Hollolan kunnalla ei ole osoittaa muutokseen lisäresurssia, haetaan kustannustehokas ratkaisu nykyisestä liikennöinnistä.

Muutoksen haittavaikutukset asiakkaille on minimoitava.”

Lahden kaupunki käsitteli asiaa Kaupunkiympäristölautakunnan kokouksessa 17.11.2021 ja lausui seuraavasti:

”Poikkeaminen runkolinjasuunnitelman periaatteesta, kiertää sekä torin, että matkakeskuksen kautta, on runkolinjan 4 kohdalla perusteltua. Linjan nopeuttaminen on tärkeää, sen kokonaispituuden ja Päijät-Hämeen keskussairaalayhteyden takia. Nopeammat yhteydet Päijät-Hämeen keskussairaalalle ovat olleet pitkään toiveissa. Kokonaisuutena muutoksen vaikutuksien voidaan katsoa olevan positiiviset. Muutos tuo liikennöintiin myös kustannussäästöjä.

Linjamuutos nopeuttaisi tavoitellusti runkolinjaa 4 erityisesti Hollolan suunnalta saavuttaessa ja on ratkaisuna parempi, kuin Hollolan lausunnossaan esittämät erilaiset reittivariaatiot, jotka hankaloittaisivat linjan käyttöä matkustajien näkökulmasta. Muutos rauhoittaisi myös hieman Vesijärvenkadun meluisaksi ja vaaralliseksi koettua liikennettä, joidenkin bussivuorojen jäädessä kadulta pois. Myös torin ympärillä liikenne rauhoittuu hieman, kun torin ylimääräinen kierto jäisi pois. Toisaalta muutos harventaisi bussivuorotarjontaa Vesijärvenkadulla torin ja matkakeskuksen välillä. Negatiivista olisi muutoksen mahdollisesti tuoma tarve vaihtaa linjaa lyhyellä matkalla, jos torin sijaan on menossa matkakeskukselle. Tällainen muutos heikentäisi joukkoliikenteen käytön houkuttelevuutta. Vaikka suurin osa matkustajista linjoille nousee torilta (84,3%) ja vain pieni osa matkakeskukselta (15,7%), ovat matkakeskukselta nousevien linjakohtaiset osuudet linjoilla 3 Hiekkaniemkeen (26,7%) ja 8 Tiilijärvelle (21,3%) huomattavia. Näillä linjoilla nousijaosuuksien

selittävänä tekijänä ovat todennäköisesti sekä aikataulun ennakoitavuus (suoraan torin päätepysäkiltä / päätepysäkki) että kytkeytyminen juna-aikatauluihin. Hyvää on se, että torin kautta kulkeva linja palvelisi paremmin toisen asteen opiskelijoita ja keskustassa asioivia ja työssä käyviä. Uudet 1.7.2022 aloittavat linjat Ahtiala - Matkakeskus sekä Päijät-Hämeen keskussairaala - Matkakeskus tuovat hieman parannuksia yhteyksiin Matkakeskukselle, vaikka niillä on melko harvat vuorovälit.”

Yhteenveto

Molemmat kunnat puoltavat reittimuutosta perustellusti. Lisäksi Hollolan kunta esittää, että säästyvillä liikennöintikustannuksilla hankitaan suoria vuoroja Salpakankaan ja Matkakeskuksen välille ruuhka-aikoihin.

Suorat vuorot Salpakankaan ja Matkakeskuksen välille ovat toteutettavissa ja niitä voidaan tarkastella tarkemmin kesän 2022 ja talven 2022-2023 aikataulukausien suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Hollolan kunta, Koiviston Auto Oy